

# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003129

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-09-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



## II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бездідько Наталія Володимирівна

2. Nataliia Bezdidko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 30-08-2024

Спеціальність за освітою: Управління навчальним закладом

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

### **III. Відомості про дисертацію**

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** 6254

**Повне найменування юридичної особи:** Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125510

**Місцезнаходження:** вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Сектор науки:** Університетський

### **IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію**

**Повне найменування юридичної особи:** Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125510

**Місцезнаходження:** вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Сектор науки:** Університетський

### **V. Відомості про дисертацію**

**Мова дисертації:** Українська

**Коди тематичних рубрик:** 14.91

**Тема дисертації:**

1. Організаційно-педагогічні засади корекційної допомоги дітям з інвалідністю в умовах реабілітаційних центрів України та Німеччини
2. Organizational and pedagogical foundations of correctional assistance to children with disabilities in rehabilitation centers of Ukraine and Germany

**Реферат:**

1. Дисертацію присвячено комплексному дослідженню організаційно-педагогічних засад корекційної допомоги дітям з інвалідністю в умовах реабілітаційних центрів України та Німеччини. На основі аналізу, систематизації й узагальнення наукової інформації розглянуто концептуальну термінологію дослідження, а саме: «корекційна допомога», «діти з інвалідністю», «реабілітаційний центр», «корекційна допомога дітям з інвалідністю в умовах реабілітаційного центру». Виокремлено аспекти розгляду проблеми корекційної

допомоги дітям з інвалідністю в умовах реабілітаційних центрів України та Німеччини. Виявлено, що провідними напрямками досліджень стали: розгляд генези спеціальної та інклюзивної освіти в Україні та світі; формування освітньої політики в галузі спеціальної та інклюзивної освіти; особливості надання корекційної допомоги дітям з інвалідністю в закладах спеціальної та загальної середньої освіти; форми, методи та інноваційні технології корекційної допомоги дітям з інвалідністю; розвиток мережі закладів спеціальної освіти; проблеми професійної підготовки та професійного розвитку педагогічних кадрів та інших фахівців, що забезпечують надання комплексної корекційної допомоги дітям з інвалідністю. У результаті аналізу історико-педагогічної літератури нами запропоновано етапи становлення й розвитку системи корекційної допомоги дітям з інвалідністю в Німеччині: історичний (Новий час; XVIII – середина 3 XIX століття); професійний (з середини до кінця XIX століття); академічний (початок XX століття); соціально-державний (XX – XXI століття). Відповідно, в Україні розвиток і становлення системи корекційної допомоги дітям з інвалідністю відбувалося протягом таких етапів: проісторичний (XIX ст. – 1990 рік); правовий (1990–2000 роки); інклюзивний (2000 рік – дотепер). З метою виявлення нормативних засад проаналізовано та схарактеризовано нормативно-правові документи, які регламентують систему корекційної допомоги дітям з інвалідністю в умовах реабілітаційних центрів України (Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» (2001, 2018), Закон «Про соціальні послуги» (2003, 2019), Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» (2005, 2018), Концепція реформування системи соціальних послуг, що мала на меті підвищення рівня якості соціальних послуг та запровадження механізму управління/регулювання системою для відповіді на потреби отримувачів послуг (2007), Стратегії реформування системи соціальних послуг з оновленими завданнями щодо забезпечення доступності, якості та ефективності соціальних послуг, зокрема роздержавлення та створення ринку соціальних послуг (2012)) та Німеччини (Соціальний кодекс Німеччини (2001), «Акт про рівні можливості для людей з інвалідністю» (2001)). У межах визначення організаційних засад корекційної допомоги дітям з інвалідністю в умовах реабілітаційних центрів окреслено й охарактеризовано принципи реабілітаційної роботи, моделі побудови соціально-реабілітаційної роботи в концепції інклюзивної освіти та основні напрями надання соціальної підтримки дітям з інвалідністю в Німеччині. Відповідно, в Україні розкрито завдання центрів реабілітації, методико-теоретичні підходи до організації заходів комплексної реабілітації та рівні системи реабілітації та абілітації дітей з інвалідністю. У контексті з'ясування методичних засад корекційної допомоги дітям з інвалідністю в умовах реабілітаційних центрів в Україні та Німеччині було розглянуто відповідні методи та методики, які використовуються в Україні та Німеччині. Визначено можливості використання елементів прогресивного досвіду в аспекті досліджуваної проблеми в Україні. На основі методу моделювання було запропоновано структурну варіативну модель комплексної реабілітації дітей з інвалідністю, яка складається зі структурних компонентів, цілей реабілітаційного впливу, змісту реабілітаційних заходів та суб'єктів комплексної реабілітації. Визначено основні перспективи розвитку діяльності центрів реабілітації для дітей з інвалідністю.

2. Based on the analysis, systematization and generalization of scientific information, the conceptual terminology of the research was considered, namely: «correctional assistance», «children with disabilities», «rehabilitation center», «correctional assistance to children with disabilities in the conditions of the rehabilitation center». Aspects of consideration of the problem of correctional assistance to children with disabilities in the conditions of rehabilitation centers of Ukraine and Germany are highlighted. It is revealed that the leading areas of research were: consideration of the genesis of special and inclusive education in Ukraine and the world; formation of educational policy in the field of special and inclusive education; peculiarities of providing correctional assistance to children with disabilities in special and general secondary education institutions; forms, methods and innovative technologies of correctional assistance to children with disabilities; development of a network of special education institutions; problems of professional training and professional development of teaching staff and other specialists who ensure provision of complex correctional assistance to children with disabilities. As a result of the analysis of historical and pedagogical literature, we proposed the stages of formation and development of the system of correctional assistance for children with disabilities in Germany: historical (modern times; 18th – mid-19th centuries); professional (from the middle to the end of the 19th century); academic (early 20th century); social and

state (20th – 21st centuries). Accordingly, in Ukraine, the development and formation of the system of correctional assistance to children with disabilities took place during the following stages: prehistoric (nineteenth century – 1990); legal (1990–2000); inclusive (2000 – until now). In order to identify normative tasks, normative legal documents were analyzed and characterized, which regulate the system of correctional assistance to children with disabilities in the conditions of rehabilitation centers of Ukraine (Law of Ukraine «On social work with families, children and youth» (2001, 2018), Law of Ukraine «On social services» (2003, 2019), Law of Ukraine «On the rehabilitation of persons with disabilities in Ukraine» (2005, 2018), the concept of reforming the system of social services, which aimed to improve the quality of social services and introduce a system management/regulation mechanisms for responses to the needs of service recipients (2007), Strategies for reforming the social services system with renewed tasks to ensure the availability, quality and efficiency of social services, in particular denationalization and creation of a market for social services (2012)) and Germany (Social Code of Germany (2001), «Act on equal opportunities for people with disabilities» (2001)). Within the scope of defining organizational principles of correctional assistance to children with disabilities in the conditions of rehabilitation centers, the principles of rehabilitation work, models of building social rehabilitation work in the concept of inclusive education and the main directions of providing social support to children with disabilities in Germany are outlined and characterized. Accordingly, in Ukraine, the tasks of rehabilitation centers, methodological and theoretical approaches to the organization of comprehensive rehabilitation measures and the levels of the rehabilitation system for children with disabilities have been revealed. In the context of elucidating the methodological foundations of correctional assistance to children with disabilities in the conditions of rehabilitation centers in Ukraine and Germany, the relevant methods and techniques used in Ukraine and Germany were considered. The main prospects for the development of rehabilitation centers for children with disabilities have been identified.

### **Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:** Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:** Не застосовується

**Підсумки дослідження:** Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

### **Публікації:**

- Бездідько, Н., Лянной, Ю. (2021). Методичні засади корекційної допомоги дітям з інвалідністю в умовах реабілітаційного Центру України та Німеччини. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 8 (112), 232-242.
- Бездідько, Н., Лянной, Ю. (2021). Поняттєво-термінологічний інструментарій дослідження корекційної допомоги дітям з інвалідністю в Україні та Німеччині. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології», 10 (114), 195-206.
- Бездідько, Н. (2023). Компаративний аналіз досвіду Німеччини з питань надання комплексних реабілітаційних послуг дітям та особам з інвалідністю та можливості його запозичення в Україні. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології», 1 (125), 162-174
- Бездідько, Н. В. (2022). Досвід надання соціальної підтримки Комунальною установою Сумської обласної ради – Сумським обласним центром комплексної реабілітації для дітей та осіб з інвалідністю. Колективна монографія 4-ї Міжнародної наукової конференції «Цифрова економіка та інформаційне суспільство» (29-30 квітня 2022 р. м. Катовіце (Польща) (с.781-788).
- Bezdidko, Nataliia (2022). Regulatory and legal basis of correctional assistance to children with disabilities in Ukraine and Germany. Knowledge, Education, Law, Management, № 5 (49), 3-9.

- Bezdidko, Nataliia (2022). Peculiarities of the organization of the social environment of the rehabilitation center: analysis of experience. Knowledge, Education, Law, Management, № 6 (50), 3-8.
- Бездідько, Н. В. (2003). Реабілітація дітей та осіб з інвалідністю в умовах центру реабілітації: досвід Сумщини. Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців, 11, 17-26.
- Бездідько, Н. В. (2022). Система психологічної реабілітації осіб з інвалідністю в реабілітаційних центрах Німеччини. Особистісно-професійний розвиток здобувачів вищої освіти в постнекласичній парадигмі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Черкаси, 19 – 20 травня 2022 р. Черкаси: Видавець ФОБ Гордієнко Є.І., сс. 10-12.
- Бездідько, Н. В. (2021). Казкотерапія як метод психологічного впливу на особистість. Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців, 9. Т.2., 109-114.
- Бездідько, Н. В. (2022). Напрями психологічної реабілітації осіб з інвалідністю в реабілітаційних центрах України та Німеччини. Освіта для XXI століття: виклики, проблеми, перспективи: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (Суми, 28 жовтня 2022 рік). Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, сс. 12-14.

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПВ:**

**Впровадження результатів дисертації:** Впроваджено

**Зв'язок з науковими темами:**

## **VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Миколайко Володимир Валерійович
2. Volodymyr V. Mykolaiko

**Кваліфікація:** к. пед. н., доц., 13.00.02

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125510

**Місцезнаходження:** вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Сектор науки:** Університетський

## **VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів**

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Куртова Галина Юріївна
2. Halyna Kurtova

**Кваліфікація:** к.пед.н., доц., 13.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка**Код за ЄДРПОУ:** 02125674**Місцезнаходження:** вул. Гетьмана Полуботка, буд. 53, Чернігів, Чернігівський р-н., 14013, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Бойчук Юрій Дмитрович
2. Yurii Boichuk

**Кваліфікація:** д. пед. н., професор, член-кор., 13.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди**Код за ЄДРПОУ:** 02125585**Місцезнаходження:** вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Боряк Оксана Володимирівна
2. Oksana V. Boriak

**Кваліфікація:** д. пед. н., професор, 13.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:** ;<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=af93GsQAAAAJ>

**Повне найменування юридичної особи:** Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125510

**Місцезнаходження:** вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Сектор науки:** Університетський

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Рибалко Петро Федорович

2. Petro F. Rybalko

**Кваліфікація:** д. пед. н., доц., 13.00.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125510

**Місцезнаходження:** вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Сектор науки:** Університетський

## VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові  
голови ради**

Бойченко Марина Анатоліївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові  
головуючого на засіданні**

Бойченко Марина Анатоліївна

**Відповідальний за підготовку  
облікових документів**

Чистякова Ірина Анатоліївна

**Реєстратор**

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є  
відповідальним за реєстрацію наукової  
діяльності**



Юрченко Тетяна Анатоліївна